

ที่ วธ ๐๒๐๖/ ๒๕๖๕

กระทรวงวัฒนธรรม

๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร

เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๑๒ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ผลการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของยูเนสโก (Mondiacult 2022)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการวัฒนธรรม

๒. รายงานสรุปผลการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของยูเนสโก

๓. ปฏิญญาฉบับสุดท้ายของการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของยูเนสโก (Mondiacult 2022) พร้อมด้วยคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๔. รายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปฏิญญาฉบับสุดท้าย

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบและอนุมัติต่อการรับรองร่างปฏิญญาฉบับสุดท้ายของการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของยูเนสโก (UNESCO World Conference on Cultural Policies and Sustainable Development – Mondiacult 2022) ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวัฒนธรรมขอเรียนเสนอผลการประชุม Mondiacult 2022 มาเพื่อให้คณะกรรมการวัฒนธรรมทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) และเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงวัฒนธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โดยที่การประชุมมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมได้เข้าร่วมการประชุม Mondiacult 2022 ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยการประชุมดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๔ หัวข้อหลัก กล่าวคือ ๑) นโยบายวัฒนธรรมที่ได้รับการปรับปรุงใหม่และมีความเข้มแข็ง ๒) แหล่งมรดกและความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤติ ๓) วัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ ๔) อนาคตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และได้มีการร่วมกันพิจารณารับรองปฏิญญาฉบับสุดท้ายในวันสุดท้ายของการประชุม

๑.๒ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ผู้เข้าร่วมการประชุม Mondiacult 2022 ทั้งโดยการเข้าร่วม ณ สถานที่จัดประชุม (on-site) และการเข้าร่วมผ่านระบบการประชุมทางไกล (online) ประกอบด้วยหัวหน้าคณะผู้แทนในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมจากประเทศสมาชิกทั่วโลกทั้งหมด ๑๓๕ ประเทศ องค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ (NGOs) ทั้งหมด ๘๓ องค์กร องค์กรระหว่างรัฐบาล (IGOs) ทั้งหมด ๓๒ องค์กร และหน่วยงานภายใต้

/สหประชาชาติ...

สหประชาชาติทั้งหมด ๙ หน่วยงาน โดยเป็นการร่วมกันหารือเพื่อการพัฒนาภาควัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และการสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกมีการปรับนโยบายทางวัฒนธรรมเพื่อรับมือความท้าทายร่วมสมัย ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมได้กล่าวถ้อยแถลงในหัวข้อ “อนาคตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดยนำเสนอถึงความสำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมรดกวัฒนธรรม รวมไปถึงนโยบาย แผนงาน และการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของไทย นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมได้ร่วมรับรองปฏิญญาฉบับสุดท้ายของการประชุม Mondiacult 2022 ซึ่งเป็นข้อผูกพันของประเทศสมาชิกที่จะมีแผนงานร่วมกันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของนโยบายวัฒนธรรม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการประชุม Mondiacult 2022 ได้เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอนำเสนอผลการประชุมดังกล่าวให้แก่คณะรัฐมนตรีทราบ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการการทำงานร่วมกันต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงวัฒนธรรมขอความกรุณานำเรื่องผลการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของยูเนสโก (Mondiacult 2022) ซึ่งมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน นำเรียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการการทำงานร่วมกันในโอกาสแรก

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมและคณะได้เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมและการประชุมเต็มคณะของการประชุม Mondiacult 2022 ในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕ จากนั้นได้เข้าร่วมการประชุมในหัวข้อ “อนาคตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดยการประชุมแต่ละหัวข้อจะเป็นการกล่าวถ้อยแถลงและนำเสนอ นโยบายวัฒนธรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของหัวหน้าคณะผู้แทนจากประเทศสมาชิก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมได้กล่าวในที่ประชุมว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์ถือเป็นปัจจัยสำคัญของการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลาที่เกิดสถานการณ์ความผันผวนต่างๆ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) และเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเทศไทยจึงให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่สำหรับโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของยูเนสโกซึ่งได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงวัฒนธรรมได้มีการดำเนินการตามแนวคิดในการพัฒนางานวัฒนธรรมและแผนปฏิบัติการ “เศรษฐกิจวัฒนธรรมใหม่ สร้างรายได้ เสริมคุณค่า พัฒนาสังคม” และการดำเนินโครงการ 5F ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (Bio-Circular-Green Economy: BCG) รวมไปถึงการส่งเสริม Soft Power ของไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์อัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทยด้วยแนวทางที่ยั่งยืน เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (Cultural Product of Thailand: CPOT) การจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และการดำเนินการของกองภาพยนตร์และวีดิทัศน์ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการสนับสนุนทั้งด้านเงินทุนและการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สิ่งที่น่าหวังในอนาคต ได้แก่ การให้ความสำคัญแก่การวิจัยและการพัฒนาในหลากหลายพื้นที่ การลงทุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรับมือกับพัฒนาการทางดิจิทัลที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาและ

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานด้านงานสร้างสรรค์ทั้งหมดได้อย่างเท่าเทียมกัน และการเสริมสร้างการเชื่อมโยงกันระหว่างผู้สร้างงานสร้างสรรค์และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒ ที่ประชุม Mondiacult 2022 ได้มีมติเป็นเอกฉันท์รับรองปฏิญญาฉบับสุดท้าย ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ โดยปฏิญญาดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

๑) การเป็นข้อผูกพันของประเทศสมาชิกที่จะมีแผนงานร่วมกันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของนโยบายสาธารณะด้านวัฒนธรรม

๒) การเรียกร้องให้ระบุโดยเจาะจงว่าวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในเป้าหมายในวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติหลังปี ค.ศ. ๒๐๓๐

๓) การกล่าวถึงสิทธิทางวัฒนธรรมทั้งหลายที่จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาให้มีการระบุไว้ในนโยบายสาธารณะ กล่าวคือ สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมของศิลปิน สิทธิเสรีภาพทางศิลปะ สิทธิของกลุ่มชนพื้นเมืองในการสงวนรักษาและส่งผ่านองค์ความรู้ที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ รวมไปถึง การคุ้มครองและการส่งเสริมมรดกวัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติ

๔) การกล่าวถึงภาควัฒนธรรมในฐานะแรงขับเคลื่อนการพัฒนาทั่วโลก จากการมีส่วนสำคัญต่อการประกอบอาชีพ การจ้างงาน และค่าผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) อย่างกว้างขวางทั่วโลก โดยเน้นย้ำถึงบทบาทของสตรี ซึ่งตัวเลขตามสถิติบ่งชี้ว่าเป็นผู้ประกอบการที่เป็นจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของภาควัฒนธรรมทั้งหมด รวมทั้งเน้นย้ำถึงการเป็นภาคส่วนที่มีการจ้างงานและเปิดโอกาสให้แก่คนรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปีเป็นจำนวนมากที่สุด

๕) การเรียกร้องให้มีระเบียบข้อบังคับในภาคดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับแพลตฟอร์มหลักต่างๆ เกี่ยวกับประโยชน์ของความหลากหลายทางวัฒนธรรมบนพื้นที่ออนไลน์ สิทธิเหนือทรัพย์สินทางปัญญาของศิลปิน และการเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างเท่าเทียมสำหรับทุกคน

๖) การยกระดับการปราบปรามการลักลอบค้าทรัพย์สินทางวัฒนธรรมผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยการเรียกร้องให้ตลาดงานศิลปะไม่เสนอขายวัตถุที่ยังไม่มีการพิสูจน์แหล่งที่มา เพื่อเป็นการคุ้มครองแหล่งโบราณคดีที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงเพราะไม่ได้ขึ้นบัญชีไว้ และเพื่อป้องกันการขูดคั้นโดยผิดกฎหมาย และการลักขโมย ทั้งนี้ โดยการให้อำนาจแก่องค์การยูเนสโกในการนำเสนอเครื่องมือที่จะกำหนดมาตรฐานในการจัดการกับความท้าทายเหล่านั้น

๗) การกำหนดให้มีการจัดการประชุม World Forum on Cultural Policies ขึ้นทุกสี่ปีนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป โดยมีองค์การยูเนสโกเป็นผู้จัดการประชุมและจัดทำรายงาน World Report on Cultural Policies จากการอภิปรายในการประชุมดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔.๓ เนื่องจากผลการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ของยูเนสโก (Mondiacult 2022) มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการระบุพื้นที่สำคัญสำหรับการพัฒนาภาควัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และเพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยมีการปรับนโยบายทางวัฒนธรรมเพื่อรับมือความท้าทายร่วมสมัย รวมทั้ง เพื่อเป็นการเตรียมการสำหรับการเข้าร่วมการประชุม World Forum on Cultural Policies ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงเห็นควรมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการทำงานร่วมกันต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. รับทราบผลการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของยูเนสโก (Mondiacult 2022)

๒. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามปฏิญญาบับสุดท้ายของการประชุมระดับโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของยูเนสโก (Mondiacult 2022) เพื่อจะได้ขับเคลื่อนงานตามภารกิจที่รับผิดชอบและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิพล คุณปลื้ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๖๕๔

โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๑๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@m-culture.go.th